

KRAKÓW NIEDZIELA 1 WRZEŚNIA 1940

WROCZNICE ZERODNI

Budził się pierwszy wrześniowy ranek. Na śpiące miasta i osiedla ludzkie napadły o świcie nowoczesnie uzbrojone i dobrze zorganizowane oddziały bandytów z Zachodu, --szerząc śmierć i zniszczenie. Odwieczny wróg Polski -- w sposób zdradziecki i podstępny, bez wypowiedzenia wojny napadł na bezbronną ludność cywilną. Gdzie bomba nie weszła w grę -- tam karabin maszynowy siał grozę i śmierć. Pierwsze ofiary -- trupy niewinnych kobiet i dzieci. Pierwsze chwila -- dezorientacja -- bo komu by mogło przyjść na myśl, że tak się rozpoczyna wojnę, lecz oficjalne komunikaty przekreśliły wszelkie wątpliwości.

W Krakowie pierwszą bombę zrzucili "rycerze Hitlera" na Zakład SS. Miłosierdzia przy ul. Warszawskiej. Jakże to, znamienne i charakterystyczne dla "bohaterskiej" awangardy nowych ideałów ludzkości.--

Ludność opanowała gorączka wojny -- entuzjazm -- ofiarność -- determinacja, wszystko na jedną kartę. Miasto zamieniło się w obóz wojenny. Rowy przeciwlotnicze, maski gazowe, zaciemnianie. Przez miasto przeciągały pułki. Co chwilę słychać tragiczny głos speakera, zapowiadającego szyfrem nalot, a potem sygnał -- nalot -- i kilka głuchych detonacji. Nerw wojny udzielił się wszystkim. Miasto żyje nowym rytmem. Wojna! Wojna! Takim oto był w Krakowie dzień 1. września 1939 r. dzień pierwszy nowego rozdziału historii, nowej tragedii Polski.

Od tego czasu minął rok! Ileż w tym czasie przybyło nowych mogił polskich bohaterów, ile krwi ofiarnej zrosiło nieszczęsną ziemię polską, ile łez, rozłąk i cierpień. Każdy dzień minionego roku, to skarbnica dla wielu naszych pokoleń, z której czerpać winne one bogate doświadczenia, krwawe przez nas okupione.

Rozdarci na dwa zabory -- czujemy się bliżsi sobie niż kiedykolwiek. Zabójcy poraż wtóry dokazali, że ucisk i terror -- jednoczą. Postawa naszego Narodu po tej i tamtej stronie jest nieugięta, a pragnienie walki z najeźdźcami nieodparte. To też ta walka trwa i trwać będzie aż do całkowitego wytopienia zbrodniarzy -- okupantów.

Dziś w naszą smutną rocznicę -- wróg doznaje klęski. Ręka sprawiedliwości go dosięga. Miasta niemieckie i prawie cały przemysł -- przeżywa grozę bombardowań. Niemcy giną masowo od bomb angielskich, a błąd strach dopękał miary. Ale to dopiero początek. Zaciśkamy pięści i czekamy na chwilę w której i my zaciśniemy pięści za wszystkie okrucieństwa. A dzień ten jest zaprawdę bliski.

I dlatego Mieszkańcy Krakowa -- dziś i jutro patrzeć będziecie, jak obce sztandary zeszpeciły nasze prastare i prapolskie miasto. Ale nie smućcie się i nie zakamujcie rąk. Bo sztandary polskie z Białym Orłem, które przez tyle wieków powiewały nad naszym grodem, znowu nie długo dumnie oznajmia, nam swoim poszumem -- Zmartwychwstanie Niepodległej Polski.

W tę smutną rocznicę, składamy hołd tym co życie swe oddali w obronie Ojczyzny, tym których wymordowano skrytobójczo, łączymy się myślą serdeczną i słowami pociechy z tymi co uwięzieni jęczą w katowniach i nie znają swego losu, pozdrawiamy naszą, bohaterską, Armię, walczącą dzielnie u boku potężnej Anglii, a braciom z pod okupacji bolszewickiej zanosimy słowa otuchy -- wytrwajcie!

KRAKÓW WIELKA WARSZAWA 1945

W KRAKOWIE

W Krakowie... (The text is mirrored and largely illegible due to bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be a historical or political document from 1945, discussing events in Krakow and Warsaw.)

KOMUNIKAT WOJENNY

Działalność lotnictwa niem. wzmożona. Ataki skierowane na pld.-wsch.-wybrzeża Anglii, hr. Kentu, oraz na Londyn, w którym sygnalizowano nalot trzykrotnie. Sześciokrotny atak na Londyn odparto. Szkoły wyrządzone nalotami nieznaczne; zanotowano wypadki zabicia kilku osób cywilnych. Stoczono ciężkie walki powietrzne, w których do godz. 20.30 zestrzelono 42 samoloty niem., tracąc 10 własnych.

R.A.F. wykonał swe codzienne naloty na Niemcy i kraje okupowane. Zbombardowano lotniska i bazy wojskowe w Niemczech, Francji i Holandii, oraz konwoje niem. płynące wzdłuż wybrzeży. W Niemczech bombardowano zakłady Kruppa w Essen, Gelsenkirchen, Gafstroff, Duisburg, Erfurt, Hamm, Rheinberg, oraz szereg innych miast w Nadrenii. Berlin jest nadal bombardowany. Ostatni atak na Berlin odbył się wczoraj w nocy i trwał od północy do rana. Niemal we wszystkich dzielnicach widać dymy i pożary, a sami Niemcy przyznają się do 960 osób zabitych, którą to cyfrę Anglicy podwyższają 10-cio krotnie. Podczas nalotów na Berlin we środę, przez 2 godziny, nie napotykać nigdzie poważniejszych oporów. Jeden z lotników ang. opowiada, że nalot ten odbył się jak na ćwiczeniach. Artyleria przeciwlotnicza, ledwie, że dawała znać o sobie. - Potwierdza się wiadomość o bombardowaniu Wrocławia i szeregu miast na Śląsku niem. - Według niesprawdzonych wiadomości miały być bombardowane także: Görlitz, Gliwice i Katowice.

Na granicy Sudanu i Libii, gwałtowne starcia zakończyły się sukcesem Anglików.

Z ŚWIATA

Gen. Sikorski wygłosił przemówienie z powodu rocznicy wojny, zapewniając Polaków, że wkrótce już skończą się ich męki i że powstanie Polska wielka i potężna i budowana na demokratycznych wzorach Anglii. -

Rokowania węg.-rum. zakończone. Rumunia odstępuje Węgrom półn. część Siedmiogrodu. Porozumienie - jak twierdzi Rumunia - nastąpiło na skutek przedstawienia żądań w formie ultimatywnej i pod naciskiem państw osi, które równocześnie zagwarantowały Rumunii nowe granice. W Rumunii niepokoje z powodu przyjęcia dyktatu włosko-niemieckiego. Demonstracje trwają, a pozycja króla niepewna. Równocześnie Rosja przedłożyła notę protestacyjną odnośnie granicy ros.-rum., przy czym charakterystycznym jest iż na ziemiach graniczących z Rumunią odbywają się manewry armii sowieckiej, a na Morzu Czarnym flota wojenna Rosji, odbywa ćwiczenia wzdłuż brzegów rumuńskich.

W związku z przyłączeniem się Afryki równikowej do rządu gen. de Gaulle, donoszą, że gubernator franc. odmówił swej zgody, wobec czego oficerowie franc. opanowali wszystkie gmachy państwowe, gubernatora uwięzili i objęli dowództwo.

Senat amerykański uchwilił kredyty na 200 nowych okrętów woj. i 14 tysięcy samolotów. - Prasa amerykańska spodziewa się zajęcia Rumunii przez Rosję po Dunaj i Karpaty.

"Czerwona Gwiazda" pisząc o wojnie powietrznej ang.-niem., stwierdza, że podawane wyniki przez Anglię są realne. Ang. obrona przeciwlotnicza nie tylko nie słabnie, lecz staje się coraz mocniejsza. Siła uderzenia lotnictwa niem. jest coraz słabsza, a obrona przeciwlotnicza Niemiec - zawodzi, jak to widać z nalotów na Berlin. -

Rząd niemiecki zwrócił się do Anglii za pośrednictwem szwajc. Czerwonego Krzyża, o uznanie niem. łodzi i samolotów ratunkowych, pracujących w pobliżu wybrzeża nad ratowaniem lotników, jednak rząd angielski nie przyznał tym jednostkom praw ochronnych, a przeciwnie zapowiedział stosowanie wobec nich środków wojennych. Niemcy zapowiedzieli stosowanie rewanżu.

New York Times pokpiwa sobie z lotników włoskich, którzy latają między Gibraltarem a Malcią, nieosiągając żadnych pozytywnych wyników; liczyli oni na koniec wojny po upadku Francji, tymczasem zawiedli się.

Korespondenci neutralni donoszą z Danii, Norwegii i Belgii o potężnie wzrastającym - zorganizowanym oporze i sabotażach. Mimo wszelkich wysiłków Niemcy nie mogą opanować sytuacji i coraz większe trudności piętrzą się przed nimi. -

KOMUNIKAT WOLNY

Dotychczas lotnictwo niemieckie... Anglii, hr. Kenty, oraz na Londynie... Sześćdziesiąt dwa na Londynie... ki powietrzne, w których do godz. 20.30... 10 wiatrach. R.A.F. wykonał swe zadanie... wrota lotniska i bazy wojskowe... niemieckich bombowców... Essen, Geisenkirchen, Gaster, Erfurt, Hamm, Rheinberg... Berlin odbył się wczoraj w nocy... Berlin odbył się wczoraj w nocy... odda samoloty, które do wyjazdu... lotów na Berlin w drodze przez... następnego opowiadania, że... na ówczesnych. Artyleria... Potwierdza się wiadomość... ako niemiecki. Według... Götting, Glinde i Katowice. Na granicy Szwajcarii i... komunikat

ZE SWIATA

Gen. Sikorski wykonał... iaków, że wkrótce... potężna i budowana... Rokowania... miogrod. Porozumienie... Jawlinska... konieczne... przystąpiła... niepewna. Równocześnie... cy. ros. - rum. przystąpienie... a Rumunia... wojenną... W związku z... nozza, że gubernator... opowiadali... two. Gen. amerykański... samolotów. - Trasa... po Dunaj i Karpaty. "Gierwona... wane wyniki... szkielet... lotów na Berlin... Rząd niemiecki... Kryzys... wyraża... Jednostkom... szkodów wojennych... New York Times... przelazem... kontroli wojny... Korespondent... atajacym -... cy ni. może... nimi.